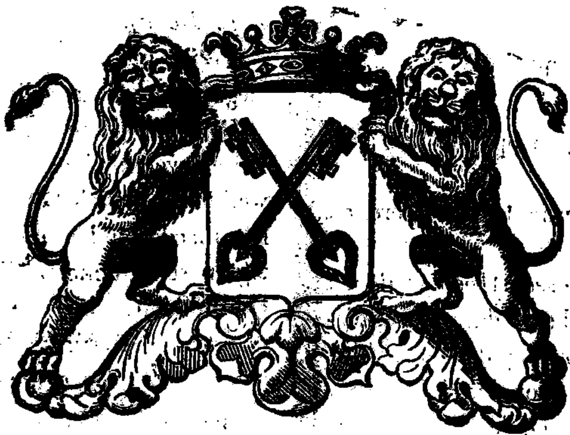
1850. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 4 DECEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 3 December.

Er is hier ter stede weder een valsch 25-centstukje in omloop geweest, kenbaar aan de navolgende bijzonderheden: blaauwe loodachtige kleur, mindere dikte van het geldstuk, zijnde het verschil daarin zeer merkbaar, grofheid van bewerking vooral aan de zijde van den krans en de daarin uitgedrukte waarde, onvolkomenheid van den gekartelden rand, welke daarbij op de echte regtop en het valsche wat schuins loopt, het jaartal is 1849.

— Men verzekert dat de schroef-stoomboot van Leyden op Amsterdam met aandoening van de tusschenliggende plaatsen, waarvoor aan J. Wijtenburg de Vries en J. Planjer concessie is verleend, met het aanstaande voorjaar zal worden in dienst gesteld, en bij voortduring tusschen opgemelde steden varen; voorts dat met overleg van Heeren Deelhebbers is goedgevonden, den Heer D. A. Schretlen alhier, daarvoor als Directeur te benoemen.

— De Schrijver dezer regelen is met genoegen getuige geweest van de toejuichingen, welke op het Concert, gegeven den 27sten Nov. ll., door de Heeren E. Lübeck, A. J. Wetrens en onder medewerking van den Heer A. M. Oudshoorn, aan deze kunstenaren zijn te beurt gevallen. Hij acht het derhalve niet ongepast, eenige gedachten over dit Concert langs dezen weg aan diegenen zijner medeburgers mede te deelen, welke voornoemd Concert niet hebben bijgewoond.

Wij beginnen met den Heer Lübeck, over wiens betooverend spel slechts eene stem was, en wel die: dat hij verdient aan de zijde geplaatst te worden van de eerste meesters op de Piano. Deze uitspraak welke wij volgaarne onderteekenen, maakt eene verdere uiteenzetting zijner verdiensten overbodig, en wij willen slechts opmerken, dat hij onder die kunstenaren behoort, welke vooral naar de grootst mogelijke soliditeit en vaardigheid, gepaard met gevoel en uitdrukking in hun spel streven, en die het versmaden, hunne toehoorders door allerlei goochelkunsten zand in de oogen te strooijen, of hunne gunst zoeken te winnen door eene karikatuurachtige overdrijving in de zamenstelling of uitvoering der stukken. Het was dan waarschijnlijk ook in het bewustzijn der juiste rigting welke hij in de kunst ingeslagen heeft, dat de Heer Lübeck op éénen avond drie stukken van Mendelsohn-Bartholdy heeft voorgedragen, te weten: het bekende volkslied in A mineur, (Lied ohne Worte, Cahier 4, N°. 5); het gunstige Scherzo in E mineur, (opus 16, N°. 2), en het Trio in D mineur, voor Piano, Viool en Violoncel. Wij willen intusschen niet ontkennen, dat wij liever zouden gezien hebben, indien de Heer Lübeck een der voornoemde stukken, die hoe voortreffelijk ook, echter voor den Salon en niet voor den Concertzaal geschreven zijn, door een ander Concertstuk had vervangen; zoo als b. v. een der Concerten van Beethoven.

De uitvoering der groote Fantasie van Thalberg, over Thema's uit de Muette, was in alle opzigten meesterlijk, en het piquante Negerlied van Gottschalk maakte letterlijk *furore*.

De Heer Wetrens heeft, behalve de Fantasie *il Pirate*, van Ernst, eene nog niet in het licht gegevene Fantasie gespeeld, die aan hem is opgedragen door den onlangs te Hanover overleden Orchestmeester W. Lübeck, en heeft op nieuw de grootste blijken gegeven, dat hij een man is, die zijne kunst lief heeft, en die begrijpt, dat aangeboren talent, ja zelfs genie, een vlugge blik, eene koene opvatting en stoute uitvoering, zonder grondige studie, zonder dagelijksche oefening van de Gamma's of andere Etudes, zonder kalmte, ernst en eene soliede levenswijze, niet toereikende zijn, eenen Virtuoos tot eenen waren kunstenaar te maken. Wij hebben met genoegen uit zijn spel ontwaard, dat de Heer Wetrens trouw aan zijne beginselen kleeft en dat zijne leuze is: steeds voorwaarts, maar met bedachtzaamheid. Aan deze beginselen heeft hij het te danken, dat zijn spel aan ieder kenner een waar genot verschaft, en wij durven gerust te voorspellen, dat hij ook elders den lof hem hier toegezwaaid, zal inoogsten, en dat men met mij zal toestemmen, dat hij het overheerlijke instrument hetgeen hij bezit, in alle opzigten waard is. Voor het overige meenen wij het te goed met den Heer Wetrens, om hem niet te doen opmerken, dat de ruwe wijze, hoe hij den strijkstok bij het begin van forto-passages, somtijds op de snaren laat vallen, geene voordeelige werking te weeg brengt. Ook gelooven wij eenen zweem van onduidelijkheid te hebben waargenomen in den langen chromatischen loop, die in de Compositie van Lübeck met zoo groot effect is aangebragt. Dit zij genoeg om te toonen dat wij deze regelen niet met het doel hebben geschreven, om ze met loftuitingen aan te vullen.

(*Ingezonden. Verv. en slot in het volg. nommer.*)

— Uit het dezer dagen openbare gemaakte gewone driemaandelijksch berigt omtrent de Koloniën der Maatschappij van Weldadigheid, over de maanden Julij tot October, ontleenen wij het volgende:

De bevolking is een weinig afgenomen, de sterkte was den 1sten October 10,384.

De rogge-oogst is verre beneden den opbrengt van een goed gewas gebleven, zijnde die geweest van 738 bunders 9,504 mudden, ƒ12.87 per bunder, hetgeen van 5 tot bijna 8,000 mud minder is dan er in de 3 vorige jaren verbouwd is, toen de opbrengst gemiddeld 20 mud van het bunder beliep. Eene te grootere ramp, daar de rogge-teelt een der voornaamste is in de Koloniën en mitsdien de aankoop van het ontbrekende voor het verbruik belangrijke uitgaven zal te weeg brengen. Het verbouw van zomergerst, hetwelk alleen te Ommerschans en Veenhuizen plaats vindt, is, eveneens, schier voor de helft mislukt, aangezien de opbrengst niet meer bedraagt dan van 76 bunders 1,269 mudden, ƒ16.72 per bunder, terwijl er verleden jaar 1,786 mud of ƒ25.56 van het bunder verkregen is.

De opbrengst van de haver is mede tegen gevallen en te zamen maar geweest: van 175 bunders 4,037 mudden, ƒ23.05 per bunder, dat 825 mud en in het geheel ƒ11.45 van het bunder minder is dan het verbouw van verleden jaar.

De boekweit zal mede geen half gewas van verleden jaar opbrengen.

De welstand van al het vee laat niets te wenschen over. Aan de gestichten wordt de botertaks, van 70 Ned. ℔ voor elke koe, dit jaar wederom ruim opgebragt. Van eigen redelijk goed slagtvee zijn de gestichten voor het loopende en het volgende kwartaal wel voorzien.

De aardappelen zullen weinig meer dan 130 mud per bunder opleveren. De schapenhouderij te Veenhuizen en te Wateren zal in het volgende jaar nog met ongeveer 800 à 900 stuks worden vermeerderd.

Tot aan den oogst heeft er dezen zomer wederom aan de uitbreiding van den landbouw, door ontginning van veld, kunnen worden gearbeid.

Het turfmaken en droogen is dit jaar zeer voorspoedig gegaan en tijdig afgeloopen.

De herbouwde fabriek te Willemsoord is nu weder in vollen gang.

De koffij-zakweverij aan de bedelaars-gestichten wordt, op 150 getouwen, krachtdadig voortgezet.

De katoen-spinnerij aldaar heeft door de duurte der ruwe katoenwol dit jaar met veel minder voordeel hebbende kunnen werken, heeft ruim, en zelfs in weerwil dat er bij den brand te Willemsoord garens zijn verloren gegaan, in de behoefte kunnen voorzien. Van den 20sten der vorige tot den 20sten van deze maand heeft dezelve, tot het doen van eenige noodwendige herstellingen, moeten stilstaan.

Al de overige fabriekmatige werkzaamheden en ambachten, ter voorziening in de behoefte van kleeding, huisraad en gereedschappen en van herstelling der gebouwen, bruggen en schutsluizen, blijven onafgebroken voortgaan, zonder noemenswaardige veranderingen.

Over bijzonder wangedrag of grove verkeerdheden van de kolonisten bestaat geene rede tot klagen.

De godsdienstoefeningen worden geregeld bijgewoond, even als het catechetisch onderrigt.

Bij het bezoek en het opnemen der scholen, door een lid van de permanente commissie, is gebleken, dat de onderwijzers zich beijveren hunne moeijelijke taak met naauwgezetheid te vervullen en alzoo stof tot tevredenheid geven.

De afgevaardigden der commissie van Toevoorzigt bezochten in Augustus wederom de Koloniën, zoo ook van tijd tot tijd onderscheidene aanzienlijken uit ons vaderland en voorname vreemdelingen.

— Uit het Nieuwe Diep wordt van 29 November gemeld, dat de Sumatra, aan welks boord zich de nieuw benoemde Gouverneur-Generaal van O. I. bevindt, nog niet is uitgezeild, omdat de Heer Bruce bij voortduring ongesteld is; het schip zal de reis niet eer aanvaarden voor dat die Heer volkomen is hersteld.

— Den 28sten heeft de Minister van Marine het etablissement en de schepen te Vlissingen geïnspecteerd.

's GRAVENHAGE, 3 December.

Z. K. H. Prins Frederik is in den avond van den 30sten met zijn gezin van zijne buitenlandsche reis teruggekeerd.

— H. M. de Koningin is Vrijdag avond ten negen ure op het Loo aangekomen.

— Z. Exc. de Minister van Marine is in deze residentie teruggekeerd en heeft aan den gehouden Ministerraad deel genomen.

De geruchten nopens wijzigingen in het Ministerie, die sedert eenige dagen in omloop waren, zijn bedaard. Uit alles schijnt te blijken, dat het Ministerie zich ijverig heeft bezig gehouden met de beantwoording der bedenkingen ten aanzien van de ontwerpen der begrootingswetten voor den jare 1851. Die antwoorden worden weldra te gemoet gezien. Dan zullen de beraadslagingen over de begrooting-ontwerpen spoedig worden gehouden, en van den loop daarvan zal het, naar het zich laat aanzien, afhangen of de geruchten, nopens aanstaande ministeriële veranderingen, zich al dan niet zullen verwezenlijken.

Naar men verneemt zijn de antwoorden der Regering, ten aanzien van de begrooting-ontwerpen voor 1851, bereids in gereedheid; zij worden gedrukt en zullen spoedig aan de Leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal worden rondgedeeld.

— Het Departement van Oorlog heeft bij vernieuwing magtiging verleend, om gedurende den winter een gedeelte der ruiterij als hulpmaréchaussée ter beschikking te stellen.

— De Minister van Koloniën zal op morgen geen gehoor verleenen.

— Zondag ll. had er bij eene achtingswaardige familie dezer residentie een treurig ongeval plaats. Het voornemen bestond om zich naar Katwijk te begeven; de familie zoude met rijtuig en de drie Heeren zouden te paard daar heen gaan. Aan dit voornemen werd inderdaad gevolg gegeven. Maar op den Leydschen weg gekomen, raakte het paard van den Heer van Nes op hol; deze stoot er af, en bekomt eene zware wonde. Hij wordt in een nabij gelegen woning ingebragt om verpleegd te worden. Intusschen komt de familie aan, die den lijder in deerniswaardigen toestand vindt. Men zendt naar Leyden, om geneeskundige hulp. Dan helaas, vóór de aankomst der Geneesheeren had hij reeds opgehouden te leven; zijn lijk werd naar de residentie overgebragt; een nekbreuk moet de oorzaak van den dood geweest zijn.

— De Societé Maritime van Frankrijk heeft een gouden horologie toegekend aan den Luitenant ter zee, H. Feryn, als bewijs van erkentelijkheid voor de diensten door hem verleend aan het in nood verkeerende schip: l'Etoile de Mer.

— Vierde vervolg en slot van het verslag door de Commissie uit de Tweede Kamer, omtrent de Staatsbegrooting van 1851. (Zie No. 146.)

§ 270 het bedrag der afdeeling *Geneeskundige dienst* is algemeen uitermate hoog en stellig vatbaar voor vermindering voorgekomen, men heeft met leedwezen gezien, dat daarop ruim ƒ16,000 meer is uitgetrokken, dan voor 1849 werkelijk is uitgegeven. Al stemt men ook toe, dat onvoorziene omstandigheden eene aanmerkelijke vermeerdering van uitgaven in een bepaald jaar voor de geneeskundige dienst noodzakelijk kunnen maken, dan behoort die mogelijke meerdere behoefte toch niet vooraf te worden geraamd, maar is de post voor onvoorziene behoeften juist daar, om het te bestrijden.

Naar het oordeel van verscheidene leden, zou de kweekschool voor militaire geneeskundigen als afzonderlijke inrigting opgeheven, en met eene andere wetenschappelijke inrigting vereenigd kunnen worden.

Niet minder dan het totaal bedrag van de tractementen der Officieren van Gezondheid enz. is de kostbaarheid van de dienst der hospitalen en van het magazijn van geneesmiddelen in het oog gevallen. Men verlangt eene specificatie van den post van ƒ44,471.50, die onder artikel 16c voor verdere geëmploijeerden voorkomt, en vestigt nog bijzonder de aandacht op den post van ƒ50,000 voor geneesmiddelen.

Nog heeft men er op aangedrongen, dat, alweder op de wijze als zulks in Belgie plaats vindt, eene opgave wierd medegedeeld van de som die voor gewoon onderhoud enz. ten behoeve van *iedere* vesting, linie of post wordt aangevraagd. Men stelt op zoodanige opgave te hoogeren prijs, omdat daaruit zou kunnen blijken wat nog wordt aangevraagd voor die vestingen, welker nut vrij algemeen betwijfeld wordt.

Bij § 291—296. Hoofdstuk XI. *Het Departement van Kolonien*, hebben vele leden uitdrukkelijk verklaard in geene algemeene beschouwingen te willen treden, daar toch de wetsvoordragten, die men weldra omtrent de gewigtigste, tot die kolonien betrekkelijke vraagstukken mag verwachten, de gelegenheid zullen aanbieden, de bedoelde groote belangen opzettelijk en bepaald in overweging te nemen.

Intusschen zijn in eene der Afdeelingen de navolgende punten ter sprake gebragt:

a. Het Onderwijs. Ofschoon het niet te ontkennen valt, dat op Java de toestand van het lager onderwijs veel verbeterd is, laat het middelbaar onderwijs daar nog alles te wenschen over.

b. De opheffing der slavernij, waardoor men verstaat, dat de slavernij opgeheven worde voor de zoogenaamde geregistreerde, en dus door het Nederlandsch bewind in Oost-Indië als slaaf erkende personen.

c. De Europesche kolonisatie in Oost-Indië. Hieromtrent wenschten de leden aan te dringen op de mededeeling aan de Kamer, van regeringswege van het daaromtrent door den Heer Dubus de Ghisignies op 1 Mei 1827 uitgebragt verslag en van het advies deswege van den Generaal van den Bosch.

d. De herziening van het stelsel der landrenten op Java.

e. De regeling der heerendiensten op Java.

f. De afschaffing der bazaarregten op Java.

g. De afschaffing van het monopoliestelsel in de Molukken.

§ 293 met opzigt tot de West-Indische kolonien is gevraagd hoe ver de Regering met de vrijlating der slaven aldaar gevorderd is.

Over 't algemeen houdt men het er voor, dat omtrent de verlof-tractementen en wachtgelden van koloniale ambtenaren niet die spaarzaamheid heerscht, welke bij het beheer der koloniale geldmiddelen evenzeer als voor die van het moederland eene onveranderlijke wet behoort te zijn. Ook in andere opzigten schijnt niet altijd de meeste spaarzaamheid in het beheer der koloniale geldmiddelen hier te lande te heerschen. Men meende ten minste de aandacht der Regering te moeten vestigen op het hoog bedrag der gelden, die aan nieuw benoemde Indische ambtenaren voor hunne uitrusting worden toegekend.

Ook heeft men reden om te gelooven, dat de reeds vroeger gemaakte aanmerking omtrent de weinig doeltreffende en kostbare wijze, waarop soms van regeringswege de aankoop van artillerie-behoeften plaats heeft, meer bijzonder op de aankoopen van wege het Departement van Kolonien toepasselijk is, en zich hier ook tot de draagbare wapenen uitstrekt.

Bij § 297, de *Wet op de middelen*, heeft de stellige aankondiging dat er op dit oogenblik bij de Regering overwegingen ten aanzien der middelen van het dienstjaar 1851 aanhangig zijn, de Commissie van Rapporteurs zich doen bepalen tot het mededeelen van eenige weinige daartoe betrekkelijke, in de Afdeelingen ter sprake gebragte bijzonderheden, en heeft zij het doelloos of zelfs min raadzaam moeten achten, de door eenige leden geuite gevoelens over de bestaande belastingen, in zoover daarbij een oordeel over die belastingen werd uitgesproken, in dit Verslag op te nemen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 2 December.

In deze zitting is onder anderen ingekomen van den Minister van Finantiën, een verslag in betrekking tot de algemeene begrootingen over 1847 en 1848, hetwelk ten fine van rapport is verzonden aan eene Commissie, bestaande uit de Heeren: van Hall, Meeussen, Hoffman, Smit en Jongstra.

Het wets-ontwerp tot afschaffing der leges in zake van in- en uitgaande regten en accijnsen is, na eene langdurige beraadslaging, met 34 tegen 22 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de Heeren: Blussé van Oud-Alblas, Slicher van Domburg, Jongstra, Poortman, Ypey, Wintgens, Schooneveld, van Goltstein, Westerhoff, Lotsy, van Doorn, van Dam van Isselt, van der Veen, Groen van Prinsterer, van Hall, Luyben, Baud, Gevers van Endegeest, Boreel van Hogelanden, Zylker, L. D. Storm en Taets van Amerongen.

De wets-ontwerpen tot vaststelling der uitgaven van de Lands-drukkerij, en dat tot vaststelling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen, beide over 1851, zijn met algemeene stemmen aangenomen.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Dingsdag 3 December.

In deze zitting is na vrij langdurige discussiën met 34 tegen 30 stemmen aangenomen de algemeene strekking van een adres aan Z. M. aan te bieden, houdende verzoek en aandrang bij Zr. Ms. Gouvernement om eene zoo spoedig mogelijke aanbieding van eene wet nopens den waterstaat enz. bedoeld bij art. 191 Grwt.; zoomede een adres van gelijke strekking aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal; vervolgens zijn ook de onderdeelen van dat adres, hier en daar geamendeerd aangenomen. — Daarna is men overgegaan tot de behandeling van het Reglement van Orde.

AMSTERDAM, 2 December.

In de vergadering van 29 November heeft de commissie, belast met het onderzoek der ingezondene aanbevelingslijst van het geregtshof van Noordholland voor de vervulling der openstaande Raadsheersplaats, verslag uitgebragt, houdende de voordragt, om deze aanbevelingslijst aan het hof terug te zenden, met de verklaring, dat de vergadering, met het oog op de Grondwet, zich onbevoegd rekent, te dien aanzien eenig besluit te nemen. — Met algemeene stemmen is dienovereenkomstig besloten.

Daarop is de beraadslaging over het verslag, betreffende de gemeentewet, voortgezet, waarmede de vergadering den vorigen dag een aanvang had gemaakt, en welke beraadslagingen den 30sten zijn ten einde gebragt.

Over het algemeen heeft de vergadering zich vereenigd met de strekking van het rapport. Onder de algemeene bedenkingen, welke in het verslag worden medegedeeld, komt voor, dat, zoo als het daar ligt, het in verscheidene punten niet is vrij te pleiten van te groote centralisatie en ongrondwettige belemmering van de zelfstandigheid der gemeentebesturen.

Op voorstel van den Heer Koenen, is besloten, den wensch kenbaar te maken, dat in de wet zal worden ingelascht eene verordening, dat de Raad het aantal der tapperijen zal kunnen bepalen, alsmede de plaatsen, alwaar deze zullen kunnen gevestigd worden, zonder dat de belanghebbenden zich daar tegen zullen kunnen verzetten op grond van een verkregen patent.

— In de vergadering der Prov.-Staten van Groningen, zijn de beraadslagingen over de gemeentewet ten einde gebragt, en is het geheele rapport der commissie, behoudens eenige veranderingen en bijvoegingen, met algemeene stemming aangenomen.

— Van goeder hand, wordt ons het volgende berigt toegezonden: Eene daad van volslagen moedwil, waarvan welligt tot nu toe geen voorbeeld bestond, had dezer dagen langs den Rijnspoorweg plaats. Maandag avond ll. den 25sten November, had de laatste trein van Amsterdam naauwelijks het station Breukelen verlaten, of er werd van den weg door een der ruiten van

een rijtuig der tweede klasse, een keisteen en door een andere ruit een ledige champagne-flesch, geworpen; de steen viel in het rijtuig zonder veel letsel te doen, maar door de champagne-flesch, werd aan een der passagiers een vrij aanmerkelijke wonde aan het hoofd toegebragt. De machinist noch iemand der wachters konden natuurlijk — vooral daar zulks hij avond plaats had — iets van dit voorval vernemen tot dat men aan het naburig station bij Maarsen stil hield. Aldaar werd den passagier, die sterk bloedde, heelkundige hulp toegebragt. Gelukkig nog dat, zoo als ik hoor, de verwonde aldaar woonachtig is.

Een streng en naauwkeurig onderzoek heeft er plaats, dat, zoo als te hopen is, zal leiden tot de ontdekking der misdadigers. (*Amst. Cour.*)

— Wij vernemen, dat met Januarij e. k. te dezer stede een nieuw *Weekblad* zal verschijnen, aan de *geneeskunde* en hare belangen gewijd, en onder eene redactie waartoe behooren eenige leden der tegenwoordige redactie van de bestaande *Geneeskundige Courant*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 30 November.

Dr. Newman, een der voornaamste geestelijken die tot de R. K. Kerk is overgegaan, zou eerlang als Bisschop van het nieuw opgerigte R. K. Bisdom van Nottingham gehuldigd worden.

Te Edimburg, waar een R. K. Bisschop is, zal eene hoofdkerk met een seminarium gebouwd worden, hetgeen 400,000 £ zal kosten, de helft dier som is reeds door liefdegiften bijeengebragt.

— De vergaderingen en verklaringen in de dagbladen ter zake van de invoering van de nieuwe regelingen voor de R. Katholieken houden nog steeds aan en nemen toe in hevigheid van toon. De Iersche bevolking, in rust gebragt door de bevredigende staatkunde van wijlen Sir R. Peel, geraakt meer in spanning en de Protestantsche vereenigingen steken het hoofd weder op.

— Lord Beaumont is wegens zijnen brief aan Lord Zetland met den banvloek der R. K. Kerk gestraft.

— De uiterste wil van wijlen den gewezen Koning der Franschen is dezer dagen geligt; de persoonlijke bezittingen zijn beneden de 100,000 £ aangegeven.

— Er zijn in de fabriek der Heeren Howard en Comp., te Bradfort, 4 stoomketels gesprongen, waardoor een groot getal arbeiders gekwetst en gedood zijn, op het oogenblik des ongeluks waren er bij de 1,700 personen werkzaam.

SARDINIE.

TURYN, 28 November.

De Tweede Kamer heeft tot haren Voorzitter verkozen den Heer Pinelli, die, zooals bekend is, met eene zending naar Rome is belast geweest, doch welke geheel is mislukt. De Kamer heeft hem daardoor een bewijs willen geven van haar vertrouwen.

— De Minister van Finantiën heeft de begrooting ingediend. Alleen die voor Oorlog bedraagt 40 millioen, terwijl deze te voren slechts 30 millioen bedroeg. De Minister heeft te kennen gegeven, dat de tegenwoordige toestand van Europa dringend vorderde, om de krijgsmagt op den voet van oorlog te houden, dat anders die begrooting niet meer dan 32 millioen zou bedragen hebben.

PRUISSEN.

BERLIJN, 30 November.

De Minister von Manteuffell, die den 27sten November tot het houden eener conferentie met den Oostenrijkschen eersten Minister von Schwarzenberg naar Ollmütz vertrokken was, is heden alhier teruggekeerd, en heeft zich bij den Koning vervoegd. Nopens den uitslag der conferentie was nog niets bekend. Alleen weet men, dat niet enkel de genoemde Ministers, maar ook de Russische Gezant von Meyendorff die heeft bij gewoond.

— De Berlijnsche bladen deelen thans het ontwerp van antwoord van de Tweede Kamer op de troonrede mede. Daarin wordt ten aanzien van het vraagstuk der nieuwe staatsregeling van Duitschland het volgende gezegd: »Wij vertrouwen dat de verdere pogingen tot bereiking van dit doel, gelijk het in het verbond van 26 Mei 1849 is uitgedrukt, met nadruk voortgezet, weldra daartoe leiden zullen, dat aan Duitschland eene zijne waardigheid naar buiten en zijne inwendige vrijheid verzekerende staatsregeling verschaft worde, waarin Pruissen, nadat het zich met zijne geheele magt bij Duitschland heeft gevoegd, niet den tweeden rang kan innemen.

— Ook ten opzigte tot Keurhessen verklaart het ontwerp zich tegen eene eenzijdige tusschenkomst. Het slot luidt aldus:

»U. M. zoekt geenen oorlog, en wil niemands regten verkorten; daarvoor moge God u zegenen! Maar gij vordert inrigtingen voor het gezamenlijke vaderland, die aan Pruissens tegenwoordige positie in Duitschland en in Europa beantwoorden. Het zwaard is aangegord ter verdediging van dit goede regt; zijn daarvoor voldoende waarborgen gegeven, dan zal het zwaard niet worden ontbloot, en honderdduizenden zullen het volgaarne tegen de werktuigen van vreedzamen arbeid verruilen; maar het zou ieder die Pruissens eer of regt mogt aantasten, gestrengelijk treffen. Steunende op de eenstemmige goedkeuring der natie, zullen wij met ijver alle middelen bewilligen, om de bereiking van zoodanige oogmerken te verzekeren, en zoo een nieuwen krachtigen waarborg te stichten voor de constitutionele monarchie. In die bedoeling vinden alle partijen hare vereeniging, en alle stemmen zij blijmoedig in met de leus van U. M.: Eendragt in trouw! Vertrouwen op God in éénen geest, den ouden echt Pruissischen geest. Daarmede zal God ons ook verder helpen op den weg, langs welken hij Pruissen sedert eeuwen genadiglijk geleid heeft. Dat is ook ons vertrouwen!"

— Het mobiel maken van het leger vordert behalve de eerste onkosten, op 20 millioen Rksth. geschat, maandelijks 7 millioen.

HESSEN-KASSEL.

De Keurvorst heeft besloten naar zijne residentie terug te keeren, en wel alleen door Hessische troepen vergezeld. De Keurvorst hoopt, dat deze heugelijke gebeurtenis in het geheele land, en met name in de hoofdstad, naar waarde zal geschat worden. Ook zal hij het voorzeker als een bewijs van de juiste beoordeeling der zaak aanmerken, wanneer hem de wensch wordt uitgedrukt, om zijnen terugkeer te bespoedigen.

Uit Kassel wordt inderdaad van den 27sten dezer gemeld, dat men plan had een adres aan den Keurvorst te rigten, ten einde hem om een spoedigen terugkeer te verzoeken.

— Aan de *Köllnische Zeitung* wordt onder dagteekening van 29sten uit Frankfort gemeld: »Oostenrijk heeft, naar men uit goede bronnen verneemt, in de wederzijdsche ontruiming van Keurhessen toegestemd. Dien ten gevolge is heden het aan een deel der alhier in bezitting liggende Beijersche troepen gegeven bevel om morgen naar Fulda te marcheren, reeds ingetrokken."

OOSTENRIJK.

WEENEN, 28 November.

Al de berigten luiden gunstig voor het behoud van den vrede, hoewel er in Duitschland op het oogenblik eene legermagt van 940,000 man onder de wapenen staat, en nog voortdurend uit de Zuid-Oostenrijksche Staten troepen naar Bohemen op marsch zijn.

— Er is een streng verbod uitgevaardigd tegen geheimen beurshandel en contra-mineringen, alsook tegen koop en verkoop van koperen en zilveren pasmunt.

CALIFORNIE.

De *N. Rott. Cour.* meldt uit het dagblad *Alta California* van 1 October jl., het volgende:

In de zuidelijke mijnstreken zijn meer dan 200,000 goudzoekers aan het werk, doch over het geheel levert hun arbeid gemiddeld niet meer dan 5 doll. per dag, zoodat hier, ten minste in het tegenwoordige jaargetijde, niet veel kans is om fortuin te maken. De beproefde afleiding van sommige rivieren heeft niet de verwachte resultaten opgeleverd, want in de beddingen vond men geen goud.

Aan de Vederrivier is het echter gunstiger gegaan; een gezelschap goudgravers vond daar eene plek, waar zij voor 1000 doll. goud ieder uur bijeenzamelden. Bij Stringtown heeft een ander gezelschap 1000 doll. per dag gewonnen.

Sullivans Creek is de eenige mijn, die volgens de regelen der wetenschap bewerkt wordt. Mijnwerkers van Cornwall arbeiden daar en de winsten zijn ontzagchelijk groot.

Overigens heerscht eene matelooze ellende onder een aanzienlijk getal landverhuizers, die met de hoop om spoedig rijk te worden, herwaarts gekomen waren. Honger, koortsen, cholera en vermoeijenis, slepen er honderden ten grave.

Omstreeks 18 mijlen boven Marysville is eene nieuwe buitengewoon rijke goudmijn ontdekt; drie personen, die er de eerste blijken van vonden, verkochten hun regt om die plek te bearbeiden aan andere liefhebbers; de een ontving er 17,000 doll. en de beide anderen ieder 20,000 doll. voor.

— Bij den laatsten brand werd ook de drukkerij van de *Pacific News* vernield, met alle letters, persen, voorraad papier enz. De ondernemers van dat blad verloren daarbij 40,000 doll.

STADS BERIGT.

In de maand November 1850, zijn binnen de Stad *Leyden* overleden 67 personen, als: 18 Mannen, 15 Vrouwen, 15 Zoons en 19 Dochters, daarenboven als levenloos aangegeven 4.

Gedurende diezelfde maand zijn aldaar geboren 135 Kinderen, als: 76 Zoons en 59 Dochters.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde Gemeenten te Ens en Emmeloord op Schokland, Welsum, St. Jansga en Oudemirdum, en dien der Waterlandsche Doopsgezinde Gemeente te Wormerveer, uitgebragte beroepen op de Candidaten J. Cromhout, J. J. van den Broek, A. van Griethuyzen, J. Traste en G. ten Cate.

212de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

3de Trekking. Nos. 11273, 12662, 13116 en 17106 ieder een prijs van *f* 1,000.

4de » No. 17416 een prijs van *f* 1,500. Nos. 12735 en 17965 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe C. M. LEEMANS, DE VRIEZE. LEYDEN, 3 December 1850.

Algemeene en bijzondere Kennisgeving.

Heden overleed in den gezegenden ouderdom van bijna 85 jaren, onze hartelijk geliefde en veel geachte Grootvader, de Heer PR. MERLYN, in leven *Korenmolenaar* ter dezer Stede.

LEYDEN, 30 November 1850.

N. SIBBES.
C. SIBBES.
P. SIBBES, Geb. STECK.

De Familie SLEYSER betuigt bij deze haren dank voor de bewijzen van deelneming, haar betoond bij het overlijden van haren Vader en Behuwd-Vader.

Uit aller Naam,

LEYDEN, 3 December 1850. G. C. SLEYSER.

Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, dato 3 December 1850, is HERMANUS VAN TROTSENBURG, *Koopman*, wonende te dezer Stede, ter zake van *Zwakheid van Vermogens*, op deszelfs verzoek gesteld onder **Curatele.**

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan de bepalingen, vervat in art. 499 van het Burgerlijk Wetboek.

De Officier van Justitie,

LEYDEN, 3 December 1850. D. TIEBOEL SIEGENBEEK.

Un Étudiant Vaudois (Waldenses) qui désire finir ses études à l'Université de *Leyde*, cherche une place de **Gouverneur** ou de **Secondant**, interne ou externe.

Il est à même d'enseigner les langues Française, Anglaise, Allemande et Italienne; l'Histoire, la Géographie, le Chant en le Dessin.

S'adresser, *franco*, sous les initiales **L. P.**, au Libraire C. C. VAN DER HOEK, dans cette ville.

SEMPRE CRESCENDO.

CONCERT TEN BEHOEVE DER LEYDSCHE ARMEN,

op den 10 *December* 1850, *in den* SCHOUWBURG.

De aanvang is ten *half zeven* ure precies, terwijl de deuren van den Schouwburg en de toegangen tot de verschillende plaatsen gelijktijdig ten *half zes* ure zullen geopend worden.

De **Toegang-Kaartjes** zijn tegen betaling van *f* **1.49** ook te bekomen ten Kantore van de Boekhandelaars D. DU MORTIER & ZOON, van des voormiddags 10 tot 's namiddags 5 ure, en ten huize van J. ROBERT, op de Breedestraat, terwijl **Programma's** op den avond van het Concert, aan de Zaal van den Schouwburg, zullen worden uitgereikt.

A. W. SYTHOFF,

berigt bij deze, dat hij zijne GEHEEL *Nieuwe*

BOEK- EN KANTOORDRUKKERIJ,

ingerigt zoowel voor Gewone, als voor Pracht- en Kunstwerken, op de Oude Vest Wijk VI. No. 951, geopend heeft. Hij beveelt zich minzaam in het aandenken zijner Stadgenooten en Vrienden aan.

De Ondergeteekende het vorige jaar het vertrouwen zijner geëerde Begunstigers zoo ruimschoots ondervonden hebbende, beveelt zich weder in de gunst, en geeft kennis, dat van **heden** af en gedurende het Feest van *St. Nicolaas*, wederom bij hem verkrijgbaar zijn, **welgevulde Warme BOTERLETTERS**, en verder al wat tot het vak behoort, tot civile prijzen.

E. STAPPERS,

Hoek van de Hartesteeg en Nieuwstraat.

SINT NICOLAAS-FEEST.

De Ondergeteekende heeft de eer het geachte Publiek te berigten, dat zijn Winkel voor het St. Nicolaas-Feest ruim voorzien zal zijn, van alles wat tot dit Feest behoort, zullende men *ieder uur van den dag* **WARME BOTERLETTERS** *en andere* **GEBAKKEN** kunnen bestellen. Hij beveelt zich minzaam in een ieders gunstig aandenken, belovende eene accurate bediening, terwijl hij onderstaande Prijsnotering beleefdelijk aanbiedt, als:

BOTERLETTERS, 1ste Qualiteit. . . . . 60 cents de 5 oncen.
AMSTERDAMSCHE ST. NICOLAAS, 1ste Qualiteit, 40 » » 5 »
Idem Idem 2de » 35 » » 5 »

J. HARTROP,

Koek- en Banketbakker,

Langebrug bij de St. Pieterskerk-Choorsteeg.

Kosteloos.

AANKONDIGING.

Uit een Exploit gedaan door mij Ondergeteekende, CORNELIS KAREL BIEGMAN, *Deurwaarder* bij de Arrondissements Regtbank te *Leyden*, den 30sten November 1850, zijnde behoorlijk geregistreerd, blijkt, dat JANNETJE (zich ook noemende JANSJE) VERHOOG, zonder beroep, Echtgenoot van JOHANNES BEATUS MADER, wonende te *Leyden*, in de Kliksteeg, Wijk II, No. 454A, aan denzelven haren Echtgenoot heeft doen beteekenen Afschrift van een Procesverbaal van getuigenverhoor, gehouden voor gemelde Regtbank den 19den November 1850, tot bewijs der kwaadwillige Verlating van hem JOHANNES BEATUS MADER, en den vereischten duur daarvan, met aanzegging tevens dat op Dingsdag den *elfden* Februarij 1851, des voormiddags ten *elf* ure, ter teregtzitting van gemelde Regtbank, in het tusschen genoemde JANNETJE VERHOOG en gezegden haar Echtgenoot JOHANNES BEATUS MADER, aanhangige Regtsgeding tot *Echtscheiding*, zal worden voortgeprocedeerd als volgens de Wet.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan Art. 4. No. 7, 3de Lid van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

Voor uittreksel deugdelijk verklaard door mij,

C. K. BIEGMAN, *Deurwaarder*.

Zware ongesteldheid aan de beenen door de Pillen en Zalf van Holloway genezen.

Uittreksel uit eenen brief van den Heer JAN EASTMAN, Koopman te *Buenos-Ayres*, gedagteekend 3 Januarij 1850, aan Prof. HOLLOWAY. Mijn waarde Heer, uwe *Pillen* en *Zalf* zijn hier zeer voordeelig bekend, en er hebben hier menige aanmerkelijke genezingen door dezelven plaats gehad, waarvan echter eene bijzonderlijk gewag verdient: Eene Portugeesche Landbouwer die sedert meer dan vijf jaren zieke beenen had, en gedurende al dien tijd zijn huis niet had kunnen verlaten, ja zelfs niet het minste werk had kunnen verrigten, is thans door uwe *Pillen* en *Zalf* zoo volmaakt hersteld, dat hij in persoon het land kan beploegen, en al zijnen landhuishoudelijken arbeid kan verrigten.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.60, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 2 December.

		Laagst. Koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$53\frac{7}{8}$	$54\frac{5}{16}$	$54\frac{1}{4}$
Dito Certificaten	» 3 »	$63\frac{5}{8}$	$64\frac{1}{2}$	$64\frac{3}{8}$
Dito dito	» 4 »	$84\frac{1}{2}$	85	$84\frac{15}{16}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$ »	86	87	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	110	$110\frac{1}{2}$	110
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	102	$103\frac{1}{4}$	$103\frac{1}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	$101\frac{1}{2}$	$102\frac{1}{4}$	$102\frac{1}{4}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	$92\frac{3}{4}$	—	—
Dito 1840	» 4 »	$84\frac{1}{4}$	$84\frac{3}{4}$	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	$82\frac{7}{8}$	$83\frac{1}{4}$	$83\frac{1}{4}$
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	$62\frac{3}{4}$	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4 »	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten	fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	140	—	—
SPANJE, Leen bij ARDOINE 85 6	à 5 pCt.	$12\frac{1}{8}$	$12\frac{3}{16}$	$12\frac{3}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	—	—	—
Dito Obligatiën	» 3 »	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$32\frac{1}{2}$	33	$32\frac{7}{8}$
Coupons Ardoins		$7\frac{7}{8}$	8	8
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	$59\frac{1}{2}$	—	—
Dito Metall.	» 5 »	$66\frac{1}{2}$	$67\frac{1}{4}$	$67\frac{1}{2}$
Dito Nieuwe	» 5 »	$72\frac{3}{4}$	$73\frac{1}{2}$	$73\frac{1}{4}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$ »	36	$36\frac{1}{2}$	$36\frac{3}{8}$
BELGIE, Banc.	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$ »	$45\frac{1}{4}$	$45\frac{5}{8}$	$45\frac{1}{8}$
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5 »	$85\frac{3}{4}$	86	$85\frac{3}{4}$
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	$33\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito	» 4 »	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{5}{16}$
VENEZUELA	» 3 »	—	—	—
MEXICO	» 5 »	$29\frac{1}{4}$	$29\frac{3}{8}$	—
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie $3\frac{1}{2}$ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.